

Päätettävä tässä kokouksessa

§ 118

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) syysyhtymäkokous

HEL 2022-005931 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto kehotti kaupunginkanslian oikeuspalvelut -yksikköä edustamaan kaupunkia Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) syysyhtymäkokouksessa 29.11.2022.

Samalla konsernijaosto kehotti yhtymäkokousedustajaa:

1. kannattamaan hallituksen esitystä, että yhtymäkokous päättää:

- merkitä tiedoksi osavuositarkastuksen 2/2022,
- korottaa vuoden 2022 talousarvion sitovat toimintamenot 745 000 000 euroon aiemman 731 000 000 euron sijaan,
- muuttaa HSL:n infrakorvauksiin verrattuna talousarviota Espoolle maksettavien infrakorvausten osalta siten, että Espoolle maksettavat infrakorvaukset ovat yhteensä 51 000 000 euroa aiemmin talousarviossa varatun 56 750 000 euron sijaan,
- että vuonna 2023 HSL ei maksa jäsenkunnille korkoa kuntakohtaisesta ylijäämästä tai laskuta korkoa kuntakohtaisesta alijäämästä. Mikäli yhtymäkokous päättää maksaa korkoa, on koron määräytymisperuste tilinpäätösvoiton 2023 ensimmäisen ja viimeisen päivän yli/alijäämän keskiarvo. Korkona käytetään tilinpäätösvoiton ensimmäisen päivän 12 kuukauden euribor-korkoa,
- että vuonna 2023 HSL maksaa jäsenkunnille korkoa kuntakohtaisesta peruspääomaosuudesta PKS-omistajaohjauksen tavoitteiden mukaisesti 1,5 %:n korvauksen.
- merkitä tiedoksi tuottavuusohjelman toimenpiteet ja vaikutukset.

2. esittämään, että yhtymäkokous päättää:

- muuttaa vuoden 2022 talousarviota kuntaosuuksien osalta siten, että Helsingin kaupungin kuntaosuus on 216 500 000 euroa aiemmin talousarvion yhteydessä päätetyn 224 500 000 euron sijaan.

3. esittämään, että yhtymäkokous hyväksyy HSL:n hallituksen ehdotuksen talousarvioksi vuodelle 2023, toiminta- ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2023–2025 sekä sitovat määrärahat ja tuloarviot seuraavin muutoksin:

- muuttaa vuoden 2023 talousarvioesitystä kuntaosuuksien osalta siten, että Helsingin kaupungin kuntaosuuksien on 232 159 000 euroa aiemmin talousarviossa esitetyn 233 543 000 euron sijaan.

4. esittämään, että yhtymäkokous kehottaa kuntayhtymän hallitusta jatkamaan toiminnan kehittämistä ja tuottavuuden parantamista tiiviissä yhteistyössä kuntien kanssa sekä esittämään konkreettisia keinoja omistajaohjaustavoitteisiin pääsemiseksi. Tuottavuuden parantamiseksi kehottamaan kuntayhtymää arvioimaan kriittisesti ydintehtävänsä ulkopuolisia toimintojaan, samoin kuin kannattamaan tuottavuusohjelmassa esitetyjä tuottavuustoimia ja esittämään, että toimenpide-esitysten jatkovalmisteluun tulee ottaa mukaan kuntien asiantuntijat ja että tuottavuusohjelman toimenpiteitä tulee toteuttaa tiiviissä yhteistyössä jäsenkuntien kanssa.

5. esittämään, että yhtymäkokous kehottaa kuntayhtymän hallitusta ottamaan talous- ja toimintasuunnitelman valmistelussa sekä muussa kuntayhtymän toiminnassa huomioon kuntayhtymälle asetetut omistajaohjauksen tavoitteet, kuten perussopimuksen mukaisen subventiotason ja joukkoliikenteen toimivuuden parantamisen.

6. kannattamaan hallituksen esitystä myöntää Tuulia Pitkäselle ero hallituksen jäsenyydestä kuntalain 70 §:n perusteella sekä esittämään, että Tuulia Pitkäsen tilalle valitaan Johanna Laisaari uudeksi hallituksen jäseneksi hallituksen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

7. kannattamaan hallituksen esitystä todeta Juho Jokisen menettäneen yleisen vaalikelpoisuutensa hallituksen varajäsenen tehtävään kuntalain 71 §:n ja 76 §:n perusteella 9.9.2022 alkaen kuntayhtymän jäsenkunnasta poismuuton vuoksi sekä valita Jokisen tilalle Tarik Ahsanullah uudeksi hallituksen varajäseneksi hallituksen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Daniel Sazonov: Tarik Ahsanullah

Konsernijaosto hyväksyi yksimielisesti Daniel Sazonovin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Linden, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kokouskutsu, kokous 29.11.2022, saate
- 2 Kokouskutsu, kokous 29.11.2022, liite, esityslista
- 3 Kokouskutsu, kokous 29.11.2022, liite, ääniluettelo 2022
- 4 Kokouskutsu, kokous 29.11.2022, liite, osavuosikatsaus 2022
- 5 Kokouskutsu, kokous 29.11.2022, liite, toiminta- ja taloussuunnitelma 2023-2025
- 6 Kokouskutsu, kokous 29.11.2022, liite, tuottavuusohjelman koonti
- 7 Kokouskutsu, kokous 29.11.2022, liite arviointikertomus 2021
- 8 Kokouskutsu, kokous 29.11.2022, liite, HSL hallituksen lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Helsingin seudun liikenne -
kuntayhtymä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätösehdotus

Kaupunginhallituksen konsernijaosto kehottaa kaupunginkanslian oikeuspalvelut -yksikköä edustamaan kaupunkia Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) syysyhtymäkokouksessa 29.11.2022.

Samalla konsernijaosto kehottaa yhtymäkokousedustajaa:

1. kannattamaan hallituksen esitystä, että yhtymäkokous päättää:
 - merkitä tiedoksi osavuosikatsauksen 2/2022,
 - korottaa vuoden 2022 talousarvion sitovat toimintamenot 745 000 000 euroon aiemman 731 000 000 euron sijaan,
 - muuttaa HSL:n infrakorvauksiin verrattuna talousarviota Espoolle maksettavien infrakorvausten osalta siten, että Espoolle maksettavat infrakorvaukset ovat yhteensä 51 000 000 euroa aiemmin talousarviossa varatun 56 750 000 euron sijaan,
 - että vuonna 2023 HSL ei maksa jäsenkunnille korkoa kuntakohtaisesta ylijäämästä tai laskuta korkoa kuntakohtaisesta alijäämästä. Mikäli yhtymäkokous päättää maksaa korkoa, on koron määräytymisperuste tilinpäätösvouden 2023 ensimmäisen ja viimeisen päivän yli/alijäämän keskiarvo. Korkona käytetään tilinpäätösvouden ensimmäisen päivän 12 kuukauden euribor-korkoa,
 - että vuonna 2023 HSL maksaa jäsenkunnille korkoa kuntakohtaisesta peruspääomaosuudesta PKS-omistajaohjauksen tavoitteiden mukaisesti 1,5 %:n korvauksen.
 - merkitä tiedoksi tuottavuusohjelman toimenpiteet ja vaikutukset.

2. esittämään, että yhtymäkokous päättää:

- muuttaa vuoden 2022 talousarviota kuntaosuuksien osalta siten, että Helsingin kaupungin kuntaosuus on 216 500 000 euroa aiemmin talousarvion yhteydessä päätetyn 224 500 000 euron sijaan.

3. esittämään, että yhtymäkokous hyväksyy HSL:n hallituksen ehdotuksen talousarvioksi vuodelle 2023, toiminta- ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2023–2025 sekä sitovat määrärahat ja tuloarviot seuraavin muutoksin:

- muuttaa vuoden 2023 talousarvioesitystä kuntaosuuksien osalta siten, että Helsingin kaupungin kuntaosuus on 232 159 000 euroa aiemmin talousarviossa esitetyn 233 543 000 euron sijaan.

4. esittämään, että yhtymäkokous kehottaa kuntayhtymän hallitusta jatkamaan toiminnan kehittämistä ja tuottavuuden parantamista tiiviissä yhteistyössä kuntien kanssa sekä esittämään konkreettisia keinoja omistajaohjaustavoitteisiin pääsemiseksi. Tuottavuuden parantamiseksi kehottamaan kuntayhtymää arvioimaan kriittisesti ydintehtävänsä ulkopuolisia toimintojaan, samoin kuin kannattamaan tuottavuusohjelmassa esitettyjä tuottavuustoimia ja esittämään, että toimenpide-esitysten jatkovalmisteluun tulee ottaa mukaan kuntien asiantuntijat ja että tuottavuusohjelman toimenpiteitä tulee toteuttaa tiiviissä yhteistyössä jäsenkuntien kanssa.

5. esittämään, että yhtymäkokous kehottaa kuntayhtymän hallitusta ottamaan talous- ja toimintasuunnitelman valmistelussa sekä muussa kuntayhtymän toiminnassa huomioon kuntayhtymälle asetetut omistajaohjauksen tavoitteet, kuten perussopimuksen mukaisen subventiotason ja joukkoliikenteen toimivuuden parantamisen.

6. kannattamaan hallituksen esitystä myöntää Tuulia Pitkäselle ero hallituksen jäsenyydestä kuntalain 70 §:n perusteella sekä esittämään, että Tuulia Pitkäsen tilalle valitaan Johanna Laisaari uudeksi hallituksen jäseneksi hallituksen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

7. kannattamaan hallituksen esitystä todeta Juho Jokisen menettäneen yleisen vaalikelpoisuutensa hallituksen varajäsenen tehtävään kuntalain 71 §:n ja 76 §:n perustella 9.9.2022 alkaen kuntayhtymän jäsenkunnasta poismuuton vuoksi sekä valita Jokisen tilalle xx uudeksi hallituksen varajäseneksi hallituksen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Esittelijän perustelut

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän perussopimuksen mukaan yhtymäkokouksia pidetään vähintään kaksi vuodessa. Yhtymäkokouk-

sessä on jokaisella jäsenkunnalla yksi edustaja, joka käyttää jäsenkunnan äänivaltaa.

Perussopimuksen mukaan syysyhtymäkokouksessa käsitellään:

HSL:n 29.11.2022 pidettävän yhtymäkokouksen kutsu liitteineen on liitteinä 1–9.

Osavuosisikatsaus

Vuoden 2022 toinen osavuosisikatsaus perustuu pääosin kahdeksan kuukauden toteutumatietoihin. Osavuosisikatsaus sisältää vuositasen ennusteen, johon sisältyy erityisesti matkustamisen kehittymisestä ja kustannustason noususta johtuvaa epävarmuutta.

Kuluneen vuoden lipputulojen kehitys on koronan vuoksi romahtaneiden matkustajamäärien hitaan palautumisen vuoksi edelleen epävarmalla pohjalla. Matkustajamäärien ennustetaan jäävän 304,2 milj. nousuun (TA 306 milj. nousua) ja ne jäävät ennusteessa vuoden 2019 tasosta -23,4 %. Lipputulojen arvioidaan kehittyvän hieman talousarviota paremmin ja olevan 309,6 milj. euroa (TA 298,1 milj. euroa). Polttoainneiden ja sähkön hintojen raju nousu on tuonut talouden näkyymiin uuden riskitekijän. Ennusteessa yhtymäkokouksen kuntayhtymälle hyväksymä sitova kuluerä ”toimintamenot yhteensä” tulee ylittämään ja tämän johdosta syksyllä valmistellaan hallitukselle ja edelleen yhtymäkokoukseen talousarvion muutosesitys.

Ennusteessa toimintatuottojen arvioidaan olevan vuositasolla 820,9 milj. euroa, 65,5 milj. euroa (+8,7 %) yli talousarvion. Talousarvion ylittyminen johtuu Traficomien syyskuussa 2022 myöntämästä yhteensä 49,2 milj. euron ylimääräisestä valtion koronatuesta ja tuesta nousseisiin liikennöintikustannuksiin, joita ei oltu talousarviossa huomioitu. Myös lipputuloja arvioidaan kertyvän 309,6 milj. euroa eli 11,5 milj. euroa (+3,9 %) talousarviossa arvioitua enemmän. Lipputulot jäävät kuitenkin edelleen 73,5 milj. eurolla vuoden 2019 tasosta (19,2 %). Matkustajamäärien arvioidaan jäävän 304,2 milj. nousuun, kun vuonna 2019 tehtiin vielä 396,9 milj. nousua.

Toimintakulujen arvioidaan kasvavan 745,6 milj. euroon ja ylittävän talousarvion 14,6 milj. eurolla (+2,0 %). Toimintakuluista 71 % on liikennöitsijöille operoinnista maksettavia korvauksia, joiden arvioidaan ylittävän talousarvion 16,3 milj. eurolla (+3,2 %). Liikennöintiä on sopeutettu sopimusten sallimissa puitteissa, ja samalla liikenteen palvelutaso on kuitenkin pyritty säilyttämään. Toisaalta erityisesti polttoainneiden ja muun energian hinnan nopea nousu kasvattaa liikennöinnin kustannuksia merkittävästi. Ennuste bussiliikenteen kustannustason muutok-

selle on 9,5 %, kun talousarviossa varauduttiin 2,5 % kustannustason kasvuun.

Edellä mainituista valtion tuista ja talousarviota paremmasta lipputu-loennusteesta johtuen tilikauden tuloksen arvioidaan olevan 56,9 milj. euroa ylijäämäinen, kun talousarviossa oli varauduttu 6,7 milj. euron yli-jäämään. Ylijäämäisellä tuloksella katetaan koronan akuutissa tilan-teessa nostetun talousarviolainan lyhennyksiä ja varaudutaan tulevien vuosien kustannusten nousuun. Alustavassa talousarviosuunnitelmas-sa HSL:n toimintamenot kasvavat vuonna 2023 reilulla 100 milj. eurolla verrattuna tämän vuoden ennusteeseen. Lainakanta elokuun lopulla on 42,1 milj. euroa. Uutta talousarviolainaa ei ennusteen mukaan tänä vuonna tarvitse nostaa. Investointimenojen arvioidaan olevan koko vuonna 16,2 milj. euroa. Investointien ennustetaan alittavan talousar-vion 10,5 milj. eurolla. Alitus johtuu pääosin lukijalaitehankintojen siir-tymisestä tuleville vuodelle.

HSL:n hallituksen esitys toiminta- ja taloussuunnitelmaksi 2023–2025

HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelma on laadittu kolmeksi vuodeksi, joista ensimmäinen on talousarviovuosi. Kuntayhtymän perussopimuk-sen 11 §:n mukaan talousarviosta ja -suunnitelmasta tulee päättää vii-meistään marraskuun loppuun mennessä pidettävässä yhtymäkokouk-sessa. Talousarvioehdotuksesta on perussopimuksen 23 §:n mukaan pyydettävä jäsenkuntien lausunnot, jotka on liitettävä yhtymäkokouksel-le annettavaan talousarvioehdotukseen.

Talousarvion ja -suunnitelman perusteena ovat:

- HSL:n strategia,
- voimassa oleva TTS 2022–2024,
- vuoden 2021 tilinpäätöstiedot ja saatavissa olevat toteutuma- ja en-nustetiedot vuodelta 2022 sekä
- hyväksytty liikennöintisuunnitelma 2022–2023 ja pidemmän aikavälin suunnitelmat.

Keskeisiä linjauksia toiminta- ja taloussuunnitelmakauden suunnittelus-sa on matkustajamäärien saaminen takaisin kasvu-uralle, joukkoliiken-teen positiivisen menestystarinan jatkumisen varmistaminen sekä seu-dun paremman ja puhtaamman tulevaisuuden rakentaminen yhteis-työssä eri sidosryhmien kanssa. Haemme kasvua asiakasymmärrysel-lä ja palvelumme kohdennetaan asiakastarpeiden perusteella. Paran-namme kustannustehokkuutta ja tuottavuutta hyödyntämällä dataa, au-tomaatiota ja tekoälyä. Toiminta- ja taloussuunnitelma sisältää keskei-

siä toimenpiteitä talouden tasapainottamiseksi ja pitkän tähtäimen tuottavuuden parantamiseksi.

Toiminta- ja taloussuunnitelman keskeiset toimenpiteet on johdettu strategian keskeisistä menestystekijöistä, joita ovat:

1. Kasvu asiakasymmärryksellä
2. Sujuvat matkaketjut
3. Tieto ja osaaminen

Toimintatulot

HSL:n toimintatulot vuonna 2023 ovat yhteensä 869,9 milj. euroa. Kasvua edellisvuoden ennusteeseen verrattuna on 49,0 milj. euroa (6,0 %). Toimintatulojen arvioidaan olevan 901,1 milj. euroa vuonna 2024 ja 911,6 milj. euroa vuonna 2025.

Lipputulot

Lippituloarviot perustuvat vuoden 2022 talousarvioon ja kahdeksan kuukauden toteutuman perusteella tehtyyn lippituloennusteeseen vuodelle 2022 sekä vuodelle 2023 esitettyihin hinnanmuutoksiin, hintajoukkoon ja matkustajamääräennusteisiin. Matkustajamäärien arvioidaan jäävän -12 % alle vuoden 2019 tason vuonna 2023, -8 % vuonna 2024 ja vielä vuonna 2025 matkustajamäärien arvioidaan jäävän -7 % alle koronaa edeltävän tason. TTS-esityksessä taloussuunnitelman tavoitteisiin pyritään pääsemään tuottavuusohjelmassa määritellyillä toimenpiteillä, joilla strategian tavoitteet pyritään saavuttamaan strategiakauden loppuun mennessä. Lipputulosten arvioidaan olevan 397,6 milj. euroa vuonna 2024 ja 403,4 milj. euroa vuonna 2025.

Vuonna 2023 on tavoitteena kerätä lippituloja yhteensä 381,0 milj. euroa. Vuoden 2022 ennusteeseen verrattuna lipputulosten arvioidaan kasvavan 23,0 %. Lipputulot muodostavat 43,8 % HSL:n toimintatuloista vuonna 2023. Lipputulosten arvioidaan olevan 397,6 milj. euroa vuonna 2024 ja 403,4 milj. euroa vuonna 2025.

Kuntaosuudet ja alijäämän kattaminen

Ne menot, joita ei voida kattaa lippituloilla tai muilla tuloilla, jäsenkunnat maksavat HSL:lle kuntaosuuksina. Kuntaosuudet jaetaan jäsenkunnille perussopimuksessa sovittujen periaatteiden mukaisesti. Kuntaosuudet ovat talousarviossa 2023 yhteensä 467,3 milj. euroa ja kuntaosuudet muodostavat 53,7 % HSL:n toimintatuloista. Kuntaosuudet vuosina 2024 ja 2025 ovat 481,3 milj. euroa ja 486,2 milj. euroa. Toiminta- ja taloussuunnitelma 2023–2025 on laadittu siten, että osavuosikatsausennusteen 2/2022 mukainen ylijäämäkertymä, yhteensä 65,2

milj. euroa, huomioidaan jäsenkuntien maksamissa kuntaosuuksissa TTS-kaudella siten, että kolmasosa huomioidaan vuoden 2023 kuntaosuuksia vähentävänä eränä ja kolmasosa vuosina 2024 ja 2025. Yksi kolmasosa jätetään epävarman taloustilanteen vuoksi toistaiseksi käyttämättä ja helpottamaan TTS-vuosien kustannuspaineita. Tulevia vuosia leimaa epävarmuus kustannusten kasvaessa ja matkustajamäärien palautumisen osalta.

Valtion tuet

Valtion suurten kaupunkien joukkoliikennetuen vuosittaiseksi määräksi on arvioitu 4,9 milj. euroa vuosina 2023–2025. Ilmastoperusteista tukea arvioidaan saatavan vuosittain 7,1 milj. euroa. Muita tukia ja avustuksia arvioidaan saatavan vuosittain 0,2–0,7 milj. euroa.

Tarkastusmaksutulot

Tarkastusmaksutuloja arvioidaan vuonna 2023 kertyvän 4,0 milj. euroa, joista kirjataan luottotappiota ja luottotappiovarauksia yhteensä noin 1,5 milj. euroa.

Vuokratuloja liikennöitsijöiltä laskutettavista taukotiiloista ja toimitilojen ulosvuokrauksesta arvioidaan saatavan 3,1 milj. euroa vuonna 2023.

Toimintamenot

HSL:n toimintamenot vuonna 2023 ovat yhteensä 875,7 milj. euroa. Toimintamenot kasvavat vuoden 2022 ennusteesta 130,0 milj. euroa (17,4 %). Vuonna 2024 toimintamenojen arvioidaan olevat 894,7 milj. euroa ja 903,5 milj. euroa vuonna 2025.

Henkilöstömenot vuonna 2023 ovat 24,9 milj. euroa, joka on 2,8 % kaikista toimintamenoista. Henkilöstökustannukset kasvavat 0,8 milj. euroa (3,1 %) vuoden 2022 ennusteeseen verrattuna. Henkilöstömenoissa on varauduttu noin 400 henkilön työpanokseen. Menot eivät sisällä varausta mahdollisten tulos- tai kannustepalkkioiden maksamiseen.

Palveluiden ostomenot vuonna 2023 ovat yhteensä 841,4 milj. euroa, 96,1 % HSL:n toimintamenoista. Palvelujen ostomenot kasvavat 128,7 milj. euroa (18,1 %) vuoden 2022 ennusteesta. Palveluiden ostoon käytetään vuonna 2024 yhteensä 859,8 milj. euroa ja 868,0 milj. euroa vuonna 2025.

Joukkoliikenteen operointikustannukset ovat vuonna 2023 yhteensä 596,0 milj. euroa, joka on 68,1 % HSL:n toimintamenoista. Operointikustannukset ovat 606,3 milj. euroa vuonna 2024 ja 613,9 milj. euroa vuonna 2024. Suunnitelmavuosien 2024- 2025 kustannukset on laskettu vuoden 2023 kustannustasossa.

Bussiliikenteen kustannusten arvioidaan olevan 360,3 milj. euroa vuonna 2023. Kustannustaso on kasvanut merkittävästi vuodesta 2021 alkaen. Kustannustason kasvun arvioidaan olevan maltillisempaa loppuvuonna 2022, mutta koko vuoden vaikutuksen arvioidaan olevan 8,4 % ja edelleen vuonna 2023 noin 4,1 %. Kustannustasoon kasvuun vaikuttaa pääasiassa polttoaineiden hintojen nousu. Bussiliikenteen kustannukset sisältävät 2,0 milj. euron varauksen ympäristöbonukseen. Kuntaosuuksissa bussiliikenteen operointikustannuksiin sisältyy lisäksi sähköbussien hankinnan nettokustannuksia 0,1 milj. euroa ja Ojangan bussivarikon vuokrakustannuksia 1,2 milj. euroa. Vuonna 2024 kustannuksiksi arvioidaan 355,6 milj. euroa ja 357,8 milj. euroa vuonna 2025. Bussiliikenteen operointikustannusten talousarvio vuodelle 2023 sisältää varauksia työmaiden ja poikkeusjärjestelyiden järjestämiseksi 7,7 milj. euroa. Lisäksi korvauksiin sisältyy uusia luotettavuuskorvauksia ja korvauksia liikennöitsijöille maksettavasta matkustajalaskennasta yhteensä 2,7 milj. euroa.

Metroliiikenteen kustannusten arvioidaan olevan 64,7 milj. euroa vuonna 2023. Metroliikenteessä suoritteiden yksikköhintoihin vaikuttavan kustannustason keskimääräiseksi muutokseksi on arvioitu vuonna 2022 12,1 % ja vuonna 2023 22,6 %. Kustannustason kasvuun vaikuttaa pääasiassa käyttöenergian hinta. Vuonna 2024 kustannuksiksi arvioidaan 60,9 milj. euroa ja 60,9 milj. euroa vuonna 2025. Suunnitelmakauden ennusteissa on varauduttu siihen, että HSL korvaa uuden Sammalvuoren varikon ylläpito- ja pääomakustannukset. Suunnitelmakaudella kaluston pääomakorvaukset kasvavat uusien M300-junien ja peruskorjaushankkeiden myötä.

Raitioliikenteen kustannusten arvioidaan vuonna 2023 olevan 61,9 milj. euroa. Raitioliikenteessä suoritteiden yksikköhintoihin vaikuttavan kustannustason keskimääräiseksi muutokseksi on arvioitu vuonna 2022 noin 5,1 % ja vuonna 2023 9,6 %. Kustannuksiksi arvioidaan 67,9 milj. euroa vuonna 2024 ja 67,9 milj. euroa vuonna 2025. Vuoden 2024 aikana varaudutaan vanhojen varikoiden lisäksi korvaaman jatkossa uuden Ruskeasuon varikon vuokrat.

Pikaraitioliikenne: Suunnitelmakaudella varaudutaan pikaraitiolinjan 550 (Raide-Jokeri) liikenteen aloittamiseen. Vuonna 2023 varaudutaan maksamaan 9,7 milj. euroa liikenteen käynnistyskorvauksia ja vuokria uudesta Roihupellon varikosta.

Lauttaliikenteen kustannusten arvioidaan vuonna 2023 olevan 4,2 milj. euroa, vuonna 2024 4,5 milj. euroa ja vuonna 2025 4,6 milj. euroa.

Junaliikenteen kustannusten arvioidaan olevan vuonna 2023 yhteensä 95,2 milj. euroa. Summa sisältää Junakalustoyhtiön vuokrat Sm5-

kalustosta ja korvaukset lippuyhteistyöstä. Kuntaosuuksissa junaliikenteen operointikustannuksiin sisältyy lisäksi Pasilan aseman vuokratulua ja 0,8 milj. euroa. Vuonna 2024 junaliikenteen kustannuksiksi arvioidaan 99,6 milj. euroa sekä 104,8 milj. euroa vuonna 2025.

Joukkoliikenteen infrakorvaukset

HSL:n ja jäsenkuntien välisissä infrasopimuksissa on sovittu joukkoliikenteen infrakorvauksen laskutusperiaatteista. Sopimuksen mukaan kullekin kaupungille maksettavan joukkoliikenteen infrakorvauksen määrä vahvistetaan HSL:n talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Vuonna 2023 infrakuluja arvioidaan maksettavan yhteensä 200,7 milj. euroa, vuonna 2024 yhteensä 211,8 milj. euroa ja 211,6 milj. euroa vuonna 2025. Vuoden 2023 infrakulut sisältävät laskutuksen Helsingiltä 88,8 milj. euroa, Espoolta 97,2 milj. euroa, Vantaalta 12,3 milj. euroa, Kirkkonummelta 0,4 milj. euroa ja HSL:n suoraan hankkiman sähköbussien latausinfran 2,0 milj. euroa. Vuonna 2023 infrakorvaukset kasvavat Länsimetron laajentumisen ja Raide-Jokerin käyttöönottoon myötä.

Tuottavuusohjelma

Tuottavuusohjelmassa etsittiin keinoja, joilla tuottavuutta parannetaan pidemmällä tähtäimellä, pysyviä, rakenteellisia uudistuksia toteuttamalla.

HSL:n hallituksen linjauksen mukaan tuottavuuden kehittämällä ei haettu automaattisesti vain liikenteen kustannusten karsimista tai palvelutason heikennyksiä. Tuottavuutta voidaan parantaa myös panostuksilla tärkeiksi havaittuihin hankkeisiin tai kohteisiin. Tuottavuuden parantamisella haettiin laajemmin esimerkiksi priorisointia, tuottavuutta parantavia toimenpiteitä nykyisillä resursseilla ja myös kokonaan uusia avauksia

Tuottavuusohjelmassa keskityttiin viiteen kohdealueeseen, joilla oletettiin olevan merkittävä vaikutus talouden tasapainottamiseen. Nämä osa-alueet ovat:

- lipputuotteet, hinnoittelumalli ja palvelutaso,
- operaattorien toimintamallit ja sopimusohjaus,
- myynti ja markkinointi,
- IT-investoinnit ja hankkeet, data- ja alustapalvelut sekä
- muut tuottavuustarkastelun fokusoidut teemat.

Tuottavuusohjelmassa tunnistettuja toimenpiteitä on sisällytetty TTS-vuosien talouslaskelmiin ja toimenpiteitä sisällytetään operatiivisen toiminnan suunnitteluun. Tuottavuusohjelmassa identifioidiin reilut 30 toimenpide-esitystä, jotka tukevat talouden tasapainottamista joko lipputuloja ja muita tuloja kasvattamalla tai operointi- /muita kustannuksia hillitsemällä. Keskeisimmät lipputulojen kasvattamiseen liittyvät toimenpide-ehdotukset liittyivät lipputuotteisiin ja lippujen hinnoitteluun. Uusien lipputuotteiden lisäksi esille nousi myös nykyisiin lippuihin liittyviä toimenpiteitä. Yritysmyyntien kasvattaminen, markkinoinnin tuottavuuden vahvistaminen sekä liputta matkustamisen vähentäminen nähtiin myös mahdollisuuksina tukea lipputulojen kasvattamista. Tuottavuusohjelman toimenpiteet vaikutuksineen esitellään tarkemmin yhtymäkokouksessa. Tuottavuusohjelman lisäksi on sisäisessä toiminnassa ja toiminnan suunnittelussa kiinnitetty yhä erityistä huomiota kustannustietoisuuteen ja kustannustehokkuuteen sekä kustannusten hallitsemiseen kuntayhtymän yleiskustannuksissa

Helsingin kaupungin esitys yhtymäkokoukselle koskien vuoden 2022 talousarviota

Kaupunki on varannut talousarviossaan HSL kuntayhtymän maksusuuteen 216,5 milj. euron määrärahan, joka on 8,0 milj. euroa pienempi kuin HSL:n yhtymäkokouksen hyväksymä Helsingin kaupungin kuntaosuus.

HSL:n vuoden 2022 toisen osavuosikatsauksen mukaan HSL on saanut vuoden 2022 aikana Traficomilta yhteensä 49,2 milj. euron ylimääräisen valtion koronatuen ja tuen nousseisiin liikennöintikustannuksiin, joita ei ollut talousarviossa huomioitu. Myös lipputuloja HSL arvioi kertyvän 309,6 milj. euroa eli 11,5 milj. euroa (+3,9 %) talousarviossa arvioitua enemmän. HSL:n osavuosikatsauksen mukaan Helsingille vuoden 2022 aikana kertyvä ylijäämä on 22,9 milj. euroa

Helsingin kaupungin talousarvion 2022 määrärahan ylittämisen välttämiseksi on perusteltua pienentää Helsingille vuodelta 2022 kertyvää ylijäämää muuttamalla vuoden 2022 kuntaosuutta kaupungin esityksen mukaisesti.

Helsingin kaupungin esitys yhtymäkokoukselle koskien HSL:n hallituksen esitystä vuoden 2023 talousarvioksi

Kaupunki on varannut talousarvioehdotuksessaan HSL kuntayhtymän maksusuuteen 232,2 milj. euron määrärahan, joka poikkeaa HSL:n talousarvioesityksessä olevasta Helsingin kuntaosuudesta 1,4 milj. euroa.

HSL:n talousarvioesityksessä Helsingille vuoden 2022 loppuun mennessä kertynyt ylijäämä on 30,9 milj. euroa, huomioiden aiempien vuosien ylijäämät.

Talousarvioesityksessään HSL:n hallitus on esittänyt poikkeuksellisesti vuoden 2022 loppuun kertyneestä ylijäämästä 1/3 siirtämistä taloussuunnitelmakauden 2023–2025 ulkopuolelle.

HSL:n tulevien toiminta- ja taloussuunnitelmien laatimisessa kuntayhtymän talouden tasapainottamiseen ja kuntakohtaisten subventiotavoitteiden saavuttamiseen tulee pyrkiä ensisijaisesti HSL:n tuottavuusohjelmassa esitetyillä toimenpiteillä.

Helsingin kaupungin talousarvioehdotuksen 2023 määrärahan ylittämisen välttämiseksi tulee Helsingin kuntaosuutta alentaa kaupungin esityksen mukaisesti.

Helsingin kaupungin esitys ei heikennä HSL:n taloutta taloussuunnitelmakaudella. Helsingin esittämät muutokset voidaan kattaa taloussuunnitelmakauden ulkopuolelle esitettäväksi jäävästä ylijäämäosuudesta, joka on Helsingin tapauksessa 10,2 milj. euroa.

HSL:n omistajaohjaustavoitteet

HSL:

1. Tuottavuuden nousu koko tarkastelukaudella yhteensä vähintään 5 % vuosien 2015-2019 keskiarvoon verrattuna	2. Kuntaosuudet tarkastelukauden loppuun mennessä enintään 50 % kokonaiskustannuksista	3. Joukkoliikenteen toimivuuden parantaminen
Mittarit: 1. Tuottavuusohjelman laatiminen ja toimeenpano sekä muut tarvittavat toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi jäsenkuntien talustilanteet huomioon ottaen 2. Matkustajakilometrikustannus (infrakulujen kanssa ja ilman)	Mittarit: 1. Kuntaosuuksien tarkastelu kuntakohtaisesti vuosittain	Mittarit: 1. Alueittainen asiakas- ja asukastytyväisyys vuosittain

Kuntayhtymän talousarviovalmistelussa otetaan huomioon peruspääomalle maksettava 1,5 %:n korvaus.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Linden, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

28.11.2022

Asia/12

Liitteet

- 1 Kokouskutsu, kokous 29.11.2022, saate
- 2 Kokouskutsu, kokous 29.11.2022, liite, esityslista
- 3 Kokouskutsu, kokous 29.11.2022, liite, ääniluettelo 2022
- 4 Kokouskutsu, kokous 29.11.2022, liite, osavuosikatsaus 2022
- 5 Kokouskutsu, kokous 29.11.2022, liite, toiminta- ja taloussuunnitelma 2023-2025
- 6 Kokouskutsu, kokous 29.11.2022, liite, tuottavuusohjelman koonti
- 7 Kokouskutsu, kokous 29.11.2022, liite arviointikertomus 2021
- 8 Kokouskutsu, kokous 29.11.2022, liite, HSL hallituksen lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Helsingin seudun liikenne -
kuntayhtymä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätöshistoria

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 23.05.2022 § 61

HEL 2022-005931 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto kehottaa kaupunginkanslian oikeuspalveluita edustamaan Helsingin kaupunkia Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) kevytyhtymäkokouksessa 24.5.2022 klo 11.00.

Samalla konsernijaosto kehottaa yhtymäkokousedustajaa

1. ehdottamaan, että yhtymäkokous merkitsee tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2021 tiedoksi ja pyytää hallitusta antamaan selvityksen arviointikertomuksen johdosta yhtymäkokoukselle.
2. kannattamaan tarkastuslautakunnan ehdotusta liittyen tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätökseen ja vastuuvapauteen.
3. kannattamaan hallituksen esitystä, että tilikauden, että tilikauden ylijäämä, 10 408 352,98 euroa kirjataan edellisten vuosien yli- /alijäämätilille.
4. kannattamaan hallituksen esitystä, jonka mukaan

a) peruspääomalle ei makseta korkoa vuodelta 2021.

b) kuntakohtaisesta kumulatiivisesta ylijäämästä ei makseta jäsenkunnille korkoa eikä kuntakohtaisesta kumulatiivisesta alijäämästä laskutetta korkoa vuodelta 2020 laskentakorkona käytettävän tilinpäätösvuoden ensimmäisen pankkipäivän 12 kk:n euriborkoron oltua negatiivinen.

5. esittämään, että yhtymäkokous päättää a) myöntää Laura Rissaselle eron hallituksen jäsenen tehtävästä kuntalain 70 §:n perusteella; sekä b) valita Sini Korpisen jäseneksi hallituksen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

6. kannattamaan esitystä merkitä sidonnaisuusilmoitukset tiedoksi.

7. kannattamaan tarkastuslautakunnan esitystä tilintarkastajan valinnasta vuosille 2022–2025.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi